

CZY DRUGI WYROK W PROCESIE MAŁŻEŃSKIM JEST KONIECZNY?

Streszczenie

Chcąc odpowiedzieć na postawione w tytule pytanie, musimy mieć przede wszystkim świadomość, że w czasach współczesnych sądy Kościoła spotykają się z powszechną mentalnością rozwodową, która nie tylko nie rozumie, ale także nie akceptuje przymiotu nierozzerwalności oraz sakramentalnego charakteru małżeństwa. Do zasygnalizowanej sytuacji, w której pracują dzisiejsze sądy kościelne, trzeba także dodać bardzo powszechny relatywizm moralny oraz idący za nim, niestety zakorzeniający się także w środowiskach kościelnych, relatywizm dotyczący swobodnego oraz wybiórczego interpretowania normy prawnej.

Nowe ustawodawstwo papieża Franciszka dotyczące spraw o orzeczenie nieważności małżeństwa udzieliło w materii konieczności drugiego wyroku jasnej odpowiedzi. Trzeba także dopowiedzieć, że w dotychczasowej doktrynie prawnej Kościoła są „za” i „przeciw” co do konieczności drugiego zgodnego wyroku pozytywnego. Powyższe wypowiedzi mają już dzisiaj charakter historyczny, jednakże dla rozwoju doktryny oraz norm prawnych pozostaną ważnym punktem odniesienia, zapewne także mogą posłużyć dla lepszego zrozumienia reformy procesu małżeńskiego przeprowadzonej przez papieża Franciszka.

Zniesienie obowiązku drugiego wyroku i zezwolenie na trybunał jednoosobowy to niewątpliwie nie tylko „przyspieszenie”, ale także „uproszczenie” procesu o orzeczenie nieważności małżeństwa. Stąd rodzą się pytania: Czy nie doprowadzi to do wypaczenia sądownictwa kościelnego? Czy należycie będzie chronić przymiot nierozzerwalności małżeństwa? Tym bardziej że od papieża Benedykta XIV, który określany jest jako „wielki kanonista”, poprzez Kodeks Prawa Kanonicznego z 1917 r. oraz z 1983 r. wraz z instrukcją procesową *Dignitas connubii* z 2005 r. mamy do czynienia z normami jasno stanowiącymi na temat konieczności drugiego wyroku pozytywnego w celu zawarcia nowego małżeństwa w Kościele.

Słowa kluczowe: apelacja; małżeństwo; nierozzerwalność pewność moralna; sąd kościelny.

IN SECOND JUDGEMENT IN THE MARRIAGE ANNULMENT PROCEDURE NECESSARY?

Summary

In order to give answer to the question presented in the title, first of all we need to be aware that in the present world the Church Courts encounter with common divorce mentality that not only does not understand, but also does not accept the attribute of dissolubility and the sacramental character of marriage. To the signalled situation in which the Church Courts operate at present, one must also add a very common moral relativism and the relativism that concerns free and selective interpretation of the legal norm that follows it and regrettably also takes hold on church environments.

The new legislature of Pope Francis on proceedings concerning adjudication of annulment of marriage gave a clear response on the subject of the necessity of the second judgement. It must also be added that in the previous legal doctrine of the Church, there exist “pros” and “cons” concerning the second unanimous positive adjudication. The above statements are of a historic character, nowadays. However, for the development of doctrine and legal norms they will remain an important reference point. Certainly, they can also be used to better understand the reform of the marriage annulment procedure carried out by Pope Francis.

Abolishment of the obligation of the second judgement and permission to establish One Man Tribunals will, without any doubt, not only “increase” the pace of marriage annulment proceedings, but also will “simplify” it. Thus, first and foremost here arise questions if this will not result in perversion of the Church judicature and, most of all, if it will properly protect the attribute of dissolubility of marriage. All the more, that since Pope Benedict XIV who is called “the great canonist”, through the Code of Canon Law, 1917 and 1983, together with the proceedings instruction *Dignitas Connubii* of 2005, we have had clearly defined norms that the second positive adjudication is necessary to be allowed to get married in the Church for a second time.

Key words: appeal; marriage; dissolubility; moral certainty; the church court.